

Inbreng Verslag van een schriftelijk overleg

Binnen de vaste commissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap hebben enkele fracties de behoefte om vragen en opmerkingen voor te leggen over de brief van de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap d.d. 20 april 2015 inzake het rapport «Verdere versterking, over het functioneren van examencommissies in het hoger onderwijs» (Kamerstuk 31 288, nr. 434).

De voorzitter van de commissie,
Wolbert

Adjunct-griffier van de commissie,
Arends

Inhoudsopgave

- I Vragen en opmerkingen uit de fracties**
 - 1. Algemeen**
 - 2. Het onderzoek en de beleidsreactie**
- II Reactie van de Minister**

I Vragen en opmerkingen uit de fracties

1 Algemeen

De leden van de VVD-fractie hebben kennisgenomen van het rapport «Verdere versterking over het functioneren van examencommissies in het hoger onderwijs.» Zij vinden het signaal van de Inspectie van het Onderwijs (hierna: inspectie) dat er verbeteringen zijn doorgevoerd op zich positief, maar stellen dat noodzakelijke verbeteringen verder doorgevoerd moeten worden. In dat kader hebben deze een aantal vragen.

De leden van de PvdA-fractie hebben met interesse kennisgenomen van het rapport van de inspectie getiteld «Verdere versterking, over het functioneren van de examencommissies in het hoger onderwijs» evenals van de bijbehorende beleidsreactie op het rapport. De leden zijn tevreden met de uit het onderzoek naar voren komende ontwikkeling dat de examencommissies de kwaliteit van tentaminering en examinering beter borgen dan voorheen. Voor de leden staat voorop dat over de waarde en het niveau van een diploma nooit twijfel mag ontstaan en dat de kwaliteitsborging van tentaminering en examinering daarom van groot belang is voor ons onderwijsstelsel. De leden hebben bij de behorende reactie nog wel een tweetal vragen.

2 Het onderzoek en de beleidsreactie

De leden van de VVD-fractie merken op dat de commissie Brijn zeven aanbevelingen heeft gedaan. Zij vragen of de Minister per aanbeveling kan aangeven of deze is opgevolgd, op welke wijze en indien deze niet is uitgevoerd, waarom niet.

De inspectie geeft aan dat het «overgrote deel van de examencommissies het ontwikkelproces de komende jaren door moet zetten». De leden van deze fractie lezen hieruit dat er een noodzaak bestaat tot het verder verbeteren van de examencommissies. De inspectie geeft hierbij zelf aan dat onder andere ten aanzien van de rol van examencommissies «periodiek onderzoek [dient te zijn] of het totale pakket van tentamens de vereiste eindkwalificaties toetst.» Met andere woorden, een belangrijk aandachtspunt voor examencommissies blijft het toetsen van de vereiste eindkwalificaties van studenten. De voornoemde leden vragen of de Minister een tijdslijn kan aangeven waarbinnen alle examencommissies in Nederland periodiek gaan onderzoeken of studenten aan de vereiste eindkwalificaties voldoen en zo nee, waarom niet. Hoe garandeert de Minister dan dat er geen eindwerken zijn die door de ondergrens zakken? Uit het recente rapport van de inspectie blijkt dat eindniveaus van pabo-opleidingen nog erg verschillen van elkaar. De leden van deze fractie vragen de Minister om hierop te reflecteren. Wat is hierbij de rol van de examencommissies geweest? Welke rol hebben examencommissies hierin volgens de Minister, zo vragen deze leden.

Voorts lezen zij dat de inspectie aangeeft dat «om het ontwikkelproces van examencommissies te versnellen, moet [...] aan de volgende randvoorwaarden worden voldaan: 1. een heldere positionering van examencommissies en taakverdeling met andere actoren binnen de instelling.» De

voornoemde leden lezen hier in dat leden van de examencommissie (nog) niet exact weten wat hun positie is binnen een instelling. Dit betekent ook dat verantwoordelijkheden soms nog niet helder zijn. Zij vragen of deze lezing klopt en zo ja, wat de Minister hier aan gaat doen, Zo nee, waarom niet. Is er een link tussen het feit dat de examencommissies de borging van de toetsing van de vereiste eindkwalificatie nog niet altijd op orde heeft en het niet helder hebben van de eigen positionering binnen de organisatie en wat is de rol hierbij van het instellingsbestuur?

De leden lezen voorts dat de inspectie stelt dat «uit het onderzoek blijkt dat het voor veel examencommissies niet duidelijk is welke ruimte de wet hen biedt.» Wat wordt hier exact mee bedoeld? Tot welke problemen leidt dit en welke oplossingen biedt de Minister, zo vragen zij.

In artikel 7.12 a van de WHW¹ wordt opgelegd dat ten minste een lid van de examencommissie van buiten de opleiding afkomstig moet zijn. In het hbo² is deze wet ingegaan per 1 september 2014. Zij vragen of de Minister kan bevestigen dat het hbo inmiddels voldoet aan deze normen. Voor het wo³ gaat de wet in per 1 september 2015. Kan de Minister bevestigen dat het wo hier per 1 september 2015 aan gaat voldoen? Daarnaast vragen de leden van deze fractie hoe het staat met de in de wet Kwaliteit en verscheidenheid opgenomen vereiste dat iedere examencommissie een lid heeft uit het afnemend beroepenveld. Kan de Minister aangeven welk percentage van de examencommissies inmiddels iemand in hun midden hebben uit het afnemend beroepenveld? De voornoemde leden hechten hier waarde aan niet alleen omdat «vreemde ogen dwingen», maar ook om de aansluiting tussen de opleiding en arbeidsmarkt te bevorderen.

De leden van de PvdA-fractie merken op dat het kabinet zo nog wel haar zorgen uitspreekt dat een beperkt aantal examencommissies niet alle wettelijke bepalingen volledig naleven. De leden zien ook dat de Minister enkele aanbevelingen omarmt met het oog op verbetering van deze onwenselijke situatie. Wel vragen de leden nog hoe de uitvoering van deze aanbevelingen gemonitord wordt.

Verder constateren de leden dat de Minister haar zorgen uit over het gebrek aan tijd voor de uitvoering van taken bij examencommissies, zoals een derde van de commissie aangeeft. De leden delen die zorgen omdat te hoge werkdruk een belangrijk versturende factor kan zijn in het zorgvuldig uitvoeren van taken en het correct naleven van voorschriften en procedures die in het belang van nauwgezette tentaminering en examinering. De Minister constateert dat het van groot belang is dat examencommissies voldoende tijd en ruimte krijgen van hun instelling om hun taken goed uit te voeren. De eerder genoemde leden vragen of de Minister kan aangeven hoe zij deze tijds- en werkdruk denkt te kunnen verminderen. Welke rol ziet zij hierin voor zichzelf weggelegd op het moment dat een instelling toch onvoldoende tijd en ruimte biedt voor een zorgvuldige uitvoering van taken en procedures, zo vragen de voornoemde leden.

II Reactie van de Minister

¹ WHW: wet hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek

² hbo: hoger beroepsonderwijs

³ wo: wetenschappelijk onderwijs